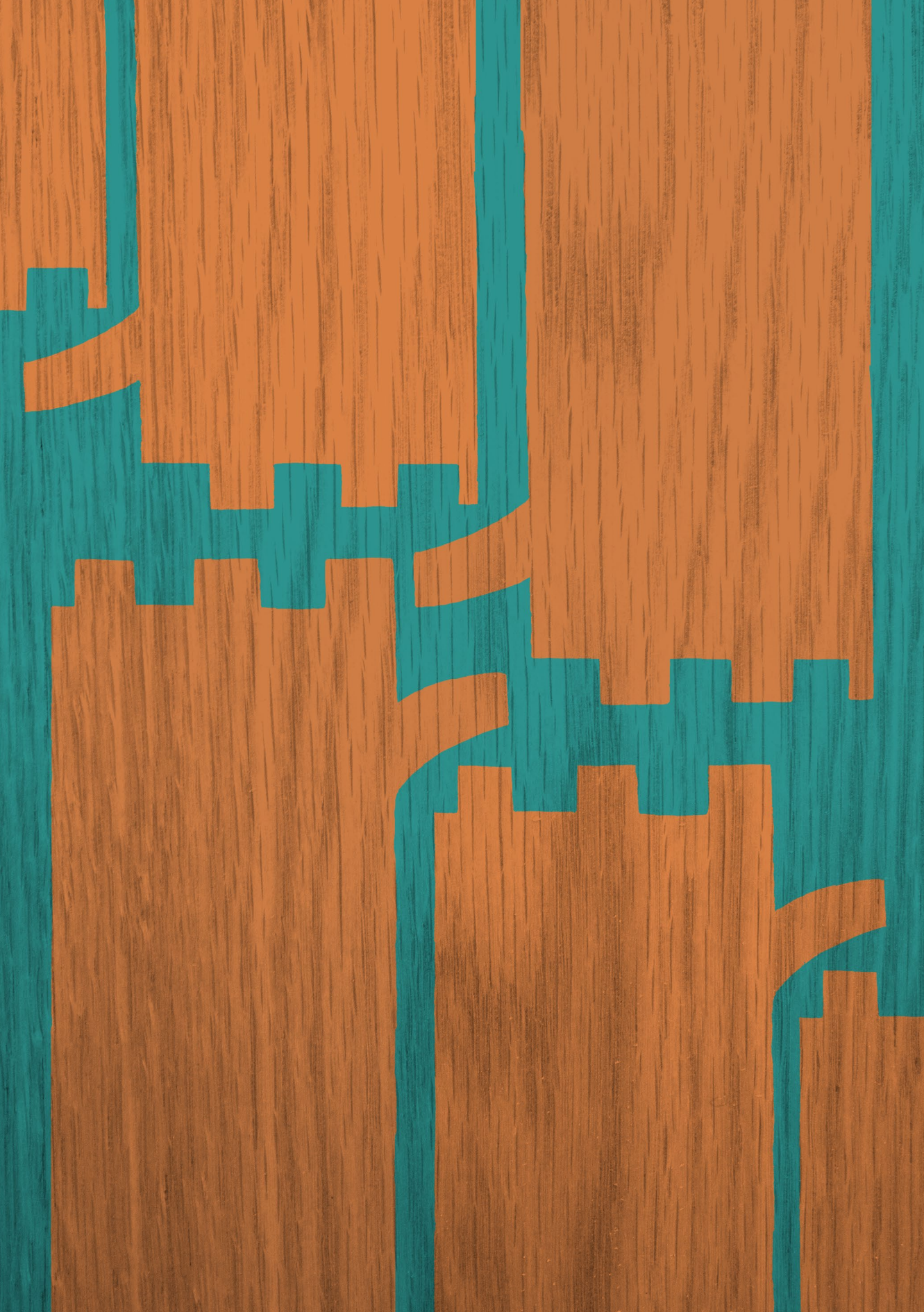

Bela knjiga WoodCircus 2040

Evropska lesnopredelovalna industrija je **zeleni motor** za trajnostno rast.

Dekarbonizacija gospodarstva zahteva velik premik v smeri krožnih in ogljično nevtralnih proizvodnih procesov, izdelkov, konstrukcije in uporabe materialov. Preprosto povedano, tega ni mogoče doseči brez povečane, pametne in trajnostne uporabe naravnih materialov kot je les. **Evropske lesnopredelovalne industrije so pionirji krožnih in podnebno pozitivnih rešitev.** Krožne prakse se uporabljajo v celotnih vrednostnih verigah na osnovi lesa in sicer s pomočjo obdelave in učinkovitosti materialov, krožnega oblikovanja, kaskadiranja materialov ter dobro izvedenih strategij ponovne uporabe in recikliranja.

Kljub prednostim lesnopredelovalne industrije, gradbeni sektor v Evropi letno ustvari približno 70,5 milijonov ton lesnih odpadkov¹, a le približno ena tretjina se trenutno ponovno uporabi ali reciklira. Gradbene odpadke in druge lesne stranske tokove je mogoče preusmeriti v inovativne in pametne aplikacije, za popolno vključitev lesnopredelovalne industrije v krožno biogospodarstvo. Prehod na krožnost bi morali podpreti novi okvirni pogoji politike, predpisi, naložbe in spodbude, ki poganjajo praktične poslovne in operativne prakse, partnerstva in ekosisteme soustvarjanja v vseh verigah vrednosti, ki temeljijo na lesu.

¹ WRING: Wood working industry recycling. EIP Raw Materials Commitment, 2016. <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/eip-raw-materials/en/content/wood-working-industry-recycling>

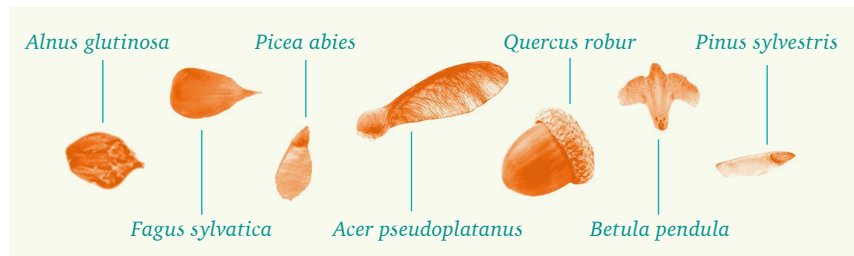
Bela knjiga WoodCircus 2040 zagovarja vlogo lesnopredelovalne industrije pri trajnostni rasti Evrope.

Lesnopredelovalna industrija je prilagodljiva in pripravljena na rast. Ta bela knjiga poziva k usmerjenim ukrepom, ki vključujejo vse zainteresirane strani, da bi pospešili prehod lesnopredelovalne industrije in celotnega evropskega gospodarstva v smeri dekarbonizacije, krožnosti, vključevanja in trajnostnega uspeha.

WoodCircus Maxime

Šest maksim in političnih priporočil WoodCircusa je temelj Bele knjige 2040. Zagovarjajo krožni prehod evropske lesnopredelovalne industrije in temeljijo na informacijah, zbranih iz štirih evropskih makroregij: nordijsko-baltsko, srednje-zahodno, južno-sredozemsko in srednje-vzhodne Evrope. Pri izvajanju vizije in priporočil vsake maksime je treba upoštevati edinstvene okvirne pogoje, prednosti in potencial vsake makroregije, kar zahteva brezhibno sodelovanje med zainteresiranimi stranmi na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

Les je najpomembnejši naravni vir, ki prevladuje v našem vsakdanjem življenju in v krožnem biogospodarstvu. Les se pogosto uporablja v gradbeništvu, pohištvu, embalaži, transportu, tekstilu, gorivih, finih kemikalijah, farmacevtskih izdelkih in mnogih drugih aplikacijah. S prispevkom k ciljem, zastavljenim z evropskim zelenim dogovorom, primerno za 55, novim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo, strategijo za biotsko raznovrstnost, gozdno strategijo, novo evropsko pobudo Bauhaus in cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov 2030, postane pametna raba lesa gonilo konkurenčnosti evropske lesnopredelovalne industrije in blaginje družbe.

Gradnja in življenje z lesom je ena največjih priložnosti za Evropo, da postane vodilna v svetu na področju trajnostne, vključujoče in konkurenčne rasti. Glede na nujno potrebo po dekarbonizaciji in spodbujanju zelenega okrevanja evropskega gospodarstva po Covid-19, se mora gradbeni sektor preoblikovati, da bi čim bolj povečal uporabo lesa pri obnovi, novogradnji, infrastrukturi in celotnem grajenem okolju. Lesnopredelovalna industrija ponuja edinstveno priložnost za razvoj nove vizije za stavbe v Evropi, ki so privlačne, vključujoče, cenovno dostopne, trajnostne in podnebno pozitivne.

Priporočilo

Renovation Wave in New European Bauhaus sta v ospredju pri usmerjanju prehoda v ogljično nevtralno gospodarstvo in bi morala dati prednost uporabi naravnih materialov. Ta prehod je mogoče pospešiti s priznavanjem, zahtevanjem in nagrajevanjem skladiščenja ogljika in nadomestne vrednosti lesa in lesnih izdelkov, na primer pri zelenih javnih naročilih, standardizaciji, okoljskem od-tisu izdelkov, certificiranju ter novih in posodobljenih predpisih.

2

Maksima

Lesnopredelovalna industrija je že zelo učinkovita.

Visoka učinkovitost virov in energetska učinkovitost v lesnopredelovalnem sektorju povzroči malo ali nič odpadkov, ki nastajajo v celotnem življenjskem ciklu. Skoraj 100 % odpadnih tokov obdelave lesa se lahko uporabi v proizvodnji ali pretvori v energijo. Učinkovitost v lesnopredelovalnih vrednostnih verigah lahko presega učinkovito rabo virov, na primer s prefabrikacijo, kaskadno in okoljsko zasnovano, s ciljno usmerjeno podporo in razvojem storitev. To je mogoče doseči znotraj posameznih podjetij ali prek trgov za sekundarne tokove. Dobro zasnovani izdelki za večkratno uporabo, predelavo ali recikliranje razširijo to energetska učinkovitost in učinkovitost ogljika ter zmanjšajo vpliv proizvodnje, uporabe, ponovne uporabe in recikliranja na okolje na ravni brez primere.

Priporočilo

Politike in podporni predpisi bi morali enako podpirati izvedljive možnosti za čim večjo učinkovitost virov s ponovno uporabo, recikliranjem in/ali predelavo ter z gradbenimi sistemi, ki temeljijo na storitvah, kot je montažna. To bo sprožilo nove inovacije in poslovne modele ter zagotovilo nove poti za rast v sektorju ter izboljšano trajnost z dodajanjem vrednosti materialnim ciklom in povečanjem varnosti pri delu. Te ukrepe je treba podpreti z ambicioznimi razvojnimi in naložbenimi programi na evropski, nacionalni in regionalni ravni.

3

Maksima

Evropska lesnopredelovalna industrija dodaja vrednost s krožnimi poslovnimi operacijami, modeli in koncepti.

Ustvarjanje novih vrednostnih verig in ekosistemov za učinkovito uporabo lesa in lesnih izdelkov za dopolnitev obstoječih vrednostnih verig, ki temeljijo na soustvarjanju, novih poslovnih konceptih in skupnih poslovnih modelih, bo ustvarilo nova delovna mesta, spodbudilo rast in povečalo konkurenčnost lesnopredelovalne industrije po vsej Evropi.

Priporočilo

Za sprostitvev celotnega potenciala krožnega gospodarstva bi morali oblikovalci politik na lokalni, nacionalni in evropski ravni razviti ugodne okvirne pogoje politike, uredbe, naložbe in spodbude. Ta orodja bi morala spodbujati ponovno uporabo in recikliranje lesne biomase, izboljšati zbiranje in sortiranje odpadnega lesa z gradbišč in rušitvenih mest ter izboljšati zbiranje lesa po uporabi. Prav tako bi morali ti ukrepi podpirati podjetništvo in naložbe v nova podjetja, poslovne modele, zagonska podjetja in tvegano financiranje, vključno s čezmejnimi in transnacionalnim sodelovanjem, industrijskimi ekosistemi in mreženjem. Prednost bi morali dati multidisciplinarnemu sodelovanju, da bi v lesnopredelovalno industrijo prinesli koristi in znanje zunanjih zainteresiranih strani. Razvijanje posebne identitete za lesnopredelovalno industrijo v evropski poslovni taksonomiji, bo sektorju omogočilo neodvisen razvoj in krepitev podnebno pozitivnih rešitev, ki jih ponuja.

4

Maksima

Rastoča in dinamična lesnopredelovalna industrija bo privabljala usposobljen, ustvarjalen kader, nenehno se bo razvijala ter omogočala vseživljenjsko učenje na vseh ravneh. Modernizacija in razvijajoče se krožno gospodarstvo sta ustvarila priložnosti za profile zaposlenih in karijerne poti v lesnopredelovalnih panogah, ki bodo ohranjale in širile obstoječo bazo znanja. Izobraževanje študentov in zagotavljanje usposabljanja ter vseživljenjskega učenja za zaposlene in podjetnike na vseh ravneh, vzdolž vrednostnih verig o vrednosti obdelave lesa za trajnost v prihodnosti, v kombinaciji z ustreznimi tehničnimi in mehкими veščinami, bo dodalo vrednost tradicionalnim znanju in veščinam, pritegnilo podjetništvo ter povezovanje razvoja podeželja in mest.

Priporočilo

Javne in industrijske programe izobraževanja in usposabljanja je potrebno posodobiti, da bi pritegnili kvalificirane in ustvarjalne zaposlene ter podjetnike. Nove študijske programe in programe usposabljanja je potrebno soustvarjati z industrijo in poslovnimi akterji, da se zagotovi njihova ustreznost. Poleg tega bodo sofinancirani sistemi za spodbujanje trajnostne rabe lesa in izdelkov iz lesa, izboljšali dojemanje lesnega sektorja, spodbudili večjo rabo lesa, pritegnili potencialne zaposlene in povečali podjetnost. Na ta način lahko zaposleni v lesnem sektorju zavestno pomembno prispevajo k pomembnim ambicijam EU v evropskem zelenem dogovoru in drugih strategijah trajnostnega razvoja ter tako igrajo vlogo v boju proti današnjim globalnim podnebnim izrednim razmeram.

5

Maksima

Multidisciplinarne raziskave, inovacije in industrijska preobrazba so ključni za prehod na ogljično nevtralnno gospodarstvo. Razumevanje potreb, negovanje znanja, spodbujanje razvoja in sprejemanje novih rešitev, zahteva dobro strukturirano podlago za podporo raziskovalcem, podjetjem in industriji. Za izpolnitev ambicij zelenega dogovora o razogljičenju evropskega gospodarstva, za soustvarjanje naslednje generacije rešitev, je potrebno spodbuditi povezovanje široke palete deležnikov lesnopredelovalne industrije.

Priporočilo

Razviti akcijski načrt za raziskave in inovacije, posvečen ogljično nevtralnemu življenju in gradnji z lesom in ta načrt izvajati v programih javnega financiranja na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Podpreti razvoj rešitev na osnovi lesa v okviru Horizon Europe, New European Bauhaus, Renovation Wave in Fit-for-55. Omogočiti ustanovitev vrste skupnih podjetij med lesnopredelovalno industrijo, gradbenim sektorjem ter javnimi in zasebnimi zainteresiranimi stranmi.

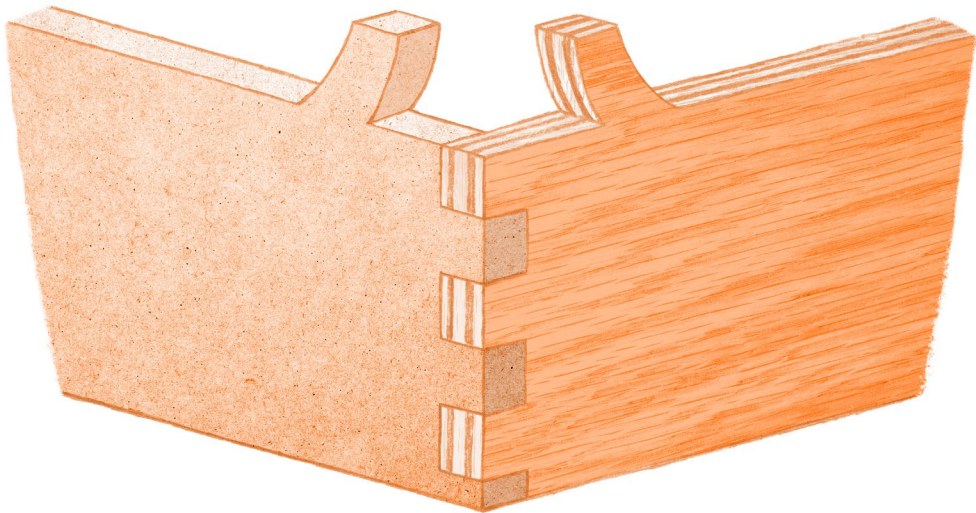
6

Maksima

Lesnopredelovalna industrija zagotavlja podnebno pozitivne alternative za skoraj vsak izdelek, ki ustreza konceptu krožnega biogospodarstva. Sektor ustvarja izdelke za gradbeništvo, pohištvo, embalažo, transport, prosti čas, dobro počutje in nešteto drugih aplikacij z visoko učinkovito uporabo materiala, ki so pripravljene za ponovno uporabo ali recikliranje. Sektor dodaja vrednost na vsaki stopnji proizvodnje, v vsakem življenjskem ciklu materiala. Povečanje količine posekanih lesnih proizvodov, bo razširilo in podaljšalo shranjevanje ogljika, s čimer bo bistveno prispevalo k blažitvi podnebnih sprememb.

Priporočilo

Da bi dosegli cilje ogljične nevtralnosti, določene z zelenim dogovorom, bi morale politike, spodbude in predpisi priznati, podpirati in spodbujati uporabo lesa in lesnih izdelkov za razogljičenje evropskega gospodarstva. Za iskanje izvedljivih in sprejemljivih rešitev, ki uresničujejo cilje, zastavljene v Evropskem zelenem dogovoru, Fit-for-55, Strategiji biotske raznovrstnosti, Strategiji za gozdove, Novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo, Nova evropska pobuda Bauhaus in cilji trajnostnega razvoja ZN, moramo vzpostaviti javno-zasebno sodelovanje na lokalni, nacionalni in EU ravni.

Skupaj odklenimo potencial zelene rasti in ogljične nevtralnosti.

Prehod na krožno biogospodarstvo zahteva predano sodelovanje vseh deležnikov. WoodCircus s svojimi šestimi maksimi poziva evropske voditelje v industriji, politiki in skupnosti, naj naredijo transformativne spremembe z razvojem, podporo in izvajanjem močnih politik in praks, ki podpirajo ključno vlogo lesnopredelovalne industrije pri zeleni rasti in ogljični nevtralnosti.

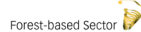
Glavni cilj WoodCircusa je promocija lesnih vrednostnih verig kot ključnega dela krožnega biogospodarstva v Evropi. Temu cilju sledimo s preučevanjem, ocenjevanjem in poudarjanjem učinkovitosti lesno zasnovanih vrednostnih verig v lesnopredelovalni industriji in gradbeništvu. Vključuje mobilizacijo in prvo preoblikovanje lesa, gradbene dejavnosti, stranske tokove proizvodnje, vidike ponovne uporabe in recikliranja. S prispevkom k razvoju trajnostnih družb, bo prehod in podpora lesnopredelovalni industriji vodila k večji zaposlenosti in blaginji evropskih državljanov.

Editors:

Burnard, Michael · Kleinschmit von Lengefeld, Andreas Nikolaus · Ritschkoff, Anne-Christine · Simola, Kaisa

Contributors:

Azkarate Zabalo, Oskar · Elnert, Johan · Garcia Jaca, Javier · Kies, Uwe · Kuhl, Alexis · Merivuori, Kai Pajula, Tiina · Partanen, Asta · Tosi, Giovanni · Verkasalo, Erkki · Wijnendaele, Kris

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no. 820892.

Published 1st December 2021

Publisher: WoodCircus project, 2021

Website: <https://woodcircus.eu/>

DOI: 10.32040/WOODCIRCUS.WHITEPAPER.2040-sl

Design & illustration Jani Ikonen